

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W MRĄGOWIE - TYP B ORAZ OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ SPRZEŻONĄ LUB ZE SPECTRUM AUTYZMU

Program opracowano na podstawie:

- 1) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Mrągowo na lata 2014-2020, opracowanej w 2014 r.;
- 2) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 3) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 4) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy;
- 5) Zarządzenia nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad i sposobu realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w województwie warmińsko-mazurskim – środowiskowe domy samopomocy-.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Mrągowo zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Strategia przewiduje między innymi profesjonalną pomoc osobom wymagającym wsparcia:

- przestrzeganie zasady i likwidacji barier architektonicznych przy remoncie lub budowie ulic i chodników,
- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej,
- tworzenie placówek wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych, z zaburzeniami psychicznymi.

Środowiskowy Domy Samopomocy w Mrągowie funkcjonuje od 3 grudnia 2007 r. Dom jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób pełnoletnich z zaburzeniami psychicznymi (typ A) i osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B), prowadzonym przez Gminę Miasto Mrągowo. Strukturę organizacyjną oraz zasady funkcjonowania i kierowania do placówki określa Regulamin ŚDS ustalony przez Kierownika ŚDS w Mrągowie. Dom funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu (poniedziałek-piątek) w godzinach od 7.30 do 16.00.

Obszarem działania Domu jest teren Miasta Mrągowo. Placówka mieści się w 4 - kondygnacyjnym budynku usytuowanym przy ul. Królewieckiej 34 i posiada windę wewnętrzną dla osób niepełnosprawnych mających problem z poruszaniem się. Aktualnie posiada

60 miejsc statutowych. Program pracy z uczestnikami zawiera prowadzenie regularnych zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych przez co najmniej 6 godzin dziennie.

I. Cel ogólny funkcjonowania domu.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest stworzenie uczestnikom systemu wsparcia społecznego poprzez zaspakajanie ich potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, społecznych, ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz utrzymanie ich jak najdłużej w miejscu zamieszkania bez konieczności hospitalizacji w sytuacjach kryzysowych.

II. Cele szczegółowe działania domu:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi (w tym usprawnianie wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym);
2. Wsparcie w zakresie poradnictwa psychologicznego, opieki psychiatrycznej i pomocy w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
3. Integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym (w tym – rodzinnym, sąsiedzkim, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji miejskiej, w urzędach, w instytucjach kultury).

W ramach pracy z uczestnikami Dom realizuje, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy usługi (w tym treningi dostosowane do możliwości rozwojowych uczestników Typu B oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu).

III. Oparcie społeczne Środowiskowego Domu Samopomocy dla jego uczestników polega na:

1. Zapewnieniu im możliwości skorzystania z posiłku przygotowanego w trakcie zajęć prowadzonych w sali gospodarstwa domowego i w aneksie kuchennym na I piętrze oraz na spożywaniu gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy i w trakcie treningu kulinarnego;
2. Zapewnieniu im możliwości skorzystania z usługi transportowej, polegającej na dowożeniu do placówki i odwożeniu podopiecznych do domu;
3. Działalności na rzecz pełnej integracji osób niepełnosprawnych i reprezentowaniu ich interesów w środowisku lokalnym;
4. Współpracy z osobami, rodzinami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami działającymi w obszarze pomocy na rzecz kształtowania odpowiednich postaw wobec niepełnosprawnych oraz podejmowania działań dla dobra osób niepełnosprawnych;
5. Zapewnieniu im właściwego poziomu usług;
6. Dążeniu do poprawy jakości życia podopiecznych;
7. Pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój i działalność placówki.

Obszary działań i rodzaje treningów:

1. Trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening higieniczny, trening lekowy, trening psychoedukacyjny, trening kulinarny, trening gastronomiczny, trening budżetowy, trening umiejętności praktycznych;
2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z innymi osobami, w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury; także trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się oraz trening korekcyjno-kompensacyjny;
3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego w tym: rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych;
4. Poradnictwo psychologiczne;
5. Wsparcie pedagogiczne;
6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia.
8. Niezbędna opieka w placówce;
9. Terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja;
10. Organizacja integracyjnych otwartych i zamkniętych imprez okolicznościowych;
11. Stała współpraca z rodziną - wizyty domowe u uczestników w miejscu zamieszkania, zgodnie z zapotrzebowaniem, cykliczne spotkania z rodzinami/opiekunami w ŚDS;
12. Inne formy przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

IV. Środowiskowy Dom Samopomocy – typ B oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu - program działalności.

Oferta ŚDS skierowana jest do osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, lekkim - gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu.

Potrzebują oni środowiskowego wsparcia z uwzględnieniem terapii społecznej dającej im możliwość funkcjonowania w grupie rówieśniczej, aktywnego spędzania czasu, rozwijania umiejętności z zakresu samoobsługi. Terapia ukierunkowana jest na rozwój indywidualny osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu poprzez przygotowanie ich do niezależnego i godnego życia oraz przywrócenia im własnego miejsca w rodzinie i społeczeństwie.

Środowiskowy Dom Samopomocy - typ B oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu, w swoim programie zakłada następujące cele szczegółowe:

- Podtrzymywanie i rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych (m.in. nawiązywanie kontaktów społecznych, motywowanie do aktywności

ms *M. Okrus - Jan A* *A*

- i odpowiedzialności, kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie na zasadach otwartości, partnerstwa i wzajemności);
- Podtrzymywanie i rozwój umiejętności życia codziennego (m.in. dbanie o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, porządek i czystość w najbliższym otoczeniu, przygotowywanie posiłków, planowanie zakupów, wypełnianie dokumentów i załatwianie spraw urzędowych);
  - Podtrzymywanie i rozwój umiejętności spędzania wolnego czasu (m.in. rozwijanie zainteresowań, rozwijanie umiejętności korzystania z takich form wypoczynku, jak turystyka, uczestnictwo w dostępnych imprezach kulturalnych, towarzyskich i sportowych);
  - Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia;
  - Integrację społeczną poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym udział w imprezach wewnętrznych i zewnętrznych;
  - Aktywizowanie uczestników zajęć, rozwijanie ich zainteresowań, indywidualnych uzdolnień poprzez udział w różnorodnych zajęciach terapeutycznych;
  - Kreowanie pozytywnego, realnego wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz przeciwdziałanie stereotypom i błędnym schematom postrzegania tej grupy osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo;
  - Umożliwienie udziału w programach aktywizacji zawodowej osobom, których możliwości intelektualne i psychoruchowe na to pozwalają.

V. Założone efekty działań terapeutycznych oraz treningów u uczestników:

1. Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, lekkim - gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną lub ze spectrum autyzmu w życiu codziennym (zaradność w życiu codziennym, samodzielność w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych);
2. Wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej;
3. Wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków);
4. Zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach zorganizowanych;
5. Poprawa motoryki małej i wielkiej;
6. Poprawa samooceny;
7. Wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego;
8. Umiejętność radzenia sobie z własnymi emocjami;
9. Wzrost poczucia własnej wartości.

VI. Ocena efektów działalności Domu.

Ocena dokonywana jest raz w roku w formie sprawozdania rocznego z działalności Domu z uwzględnieniem następujących informacji:

mw   *M. Olszewski - Jacek*   *AS*

- formie przeprowadzonych zajęć, realizacji planowanych działań oraz uzyskanych efektach,
- liczbie osób korzystających z poszczególnych zajęć,
- liczbie uczestników, którzy opuścili Dom,
- współpracy z rodzinami, opiekunami, ośrodkami pomocy społecznej, służbami zdrowia, urzędami pracy, organizacjami pozarządowymi,
- aktualnych zasobach Domu przeznaczonych na jego funkcjonowanie.

VII. Metody, sposoby i kryteria oceny efektów działalności Domu, w tym postępów uczestników.

Podstawową metodą oceny postępów podopiecznych ŚDS jest ocena zespołu wspierająco-aktywizującego, w skład którego wchodzi: psycholog, pielęgniarka, terapeuci, pedagog, technik fizjoterapii i kierownik placówki. Ocena dokonywana jest co pół roku w oparciu o dokumentację indywidualną (indywidualne plany wspierająco – aktywizujące) oraz zbiorczą, tzn. ewidencję obecności uczestników, dzienniki zajęć terapeutycznych, osiągnięcia podopiecznych uczestniczących w konkursach organizowanych w placówce i w innych domach. W zależności od potrzeb ZW-A zbiera się (nie rzadziej niż raz na pół roku) w celu omówienia planów postępowania wspierająco-aktywizującego, dokonania analizy osiągnięć, braków lub pogorszenia się stanu psychofizycznego uczestników i ewentualnej modyfikacji planu.

VIII. Możliwości realizacyjne poszczególnych form działania ze wskazaniem zasobów: materialnych, ludzkich i organizacyjnych.

A) Zasoby materialne:

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się w 4 kondygnacyjnym budynku przy ulicy Królewieckiej 34 w Mrągowie. Powierzchnia całkowita wynosi 614,80 m², powierzchnia użytkowa wszystkich pomieszczeń znajdujących się w śds wynosi 542,98 m². Powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego użytkownika wynosi 12,06 m². Wewnątrz budynku w 2015 r. zainstalowano windę do przewozu osób niepełnosprawnych. W utworzonych pomieszczeniach na drugim piętrze budynku znajduje się: sala krawiecka, sala rehabilitacji fizycznej, dwie łazienki, dwa pomieszczenia biurowe, aneks kuchenny i dwa pomieszczenia magazynowe. W piwnicy wyremontowano pomieszczenia i przeznaczono je na pomieszczenia magazynowe i pomieszczenia do prac w drewnie, płycie, odnawiania mebli. W ŚDS znajdują się 3 łazienki z natryskami, 4 toalety dla kobiet, 4 toalety dla mężczyzn, 3 toalety dla personelu (2 toalety są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych będących na wózku). Wszystkie pomieszczenia dostosowane są do potrzeb i możliwości uczestników.

B) Zasoby ludzkie:

Placówka zatrudnia osoby niezbędne do realizacji usług i sprawnego funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia bezpieczeństwa i opieki wszystkim uczestnikom. Pracownicy posiadają kwalifikacje zgodne z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

ms   *Mr. Okon - Jan 9*   *AS*

C) Zasoby organizacyjne:

Realizacja poszczególnych form zajęć opiera się o ramowe plany pracy, przydział uczestników do poszczególnych pracowników zespołu i udział uczestników w treningach/zajęciach w salach terapeutycznych zgodnie z opracowanym harmonogramem. Ponadto w ŚDS działa Rada Domu wybierana ze społeczności domu. Rada Domu działa na rzecz uczestników i jest głosem doradczym w sprawach dotyczących działalności placówki. Kadencja Rady Domu trwa 4 lata. Spotkania odbywają się raz w miesiącu lub częściej w zależności od potrzeb.

D) Dodatkowe przedsięwzięcia:

Działania dodatkowe uwzględniają organizację imprez wewnętrznych i zewnętrznych zgodnie z harmonogramem imprez na każdy rok. Na stałe w kalendarz imprez wpisana jest organizacja Wojewódzkiego Przeglądu Jasełek Środowiskowych Domów Samopomocy dla osób niepełnosprawnych. Spotkanie odbywa się w grudniu każdego roku. Spotkanie ma charakter integracyjny i środki pozyskiwane są z PFRON, Stowarzyszenia Remedium i od darczyńców.

IX. Kierunki rozwoju.

Dla prawidłowego funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy podejmowane są następujące działania:

1. Stałe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę domu;
2. Motywowanie uczestników do korzystania z oferty usług w ŚDS;
3. Doskonalenie umiejętności związanych z życiem codziennym;
4. Wyrabianie i doskonalenie nawyków związanych z pracą – poprzez włączanie uczestników do nowych zajęć na terenie ośrodka i wokół niego;
5. Okresowa ocena i realizacja indywidualnych planów wspierająco – aktywizujących uczestników;
6. Rozwijanie współpracy i integracji z rodzinami uczestników oraz ze środowiskiem lokalnym;
7. Angażowanie uczestników w działalność Domu/ wspieranie uczestników w rozwoju ich samorządności i zaradności – współpraca z Radą Uczestników;
8. Nawiązanie i podtrzymywanie stałych kontaktów z innymi Domami i z tzw. Przyjaciółmi Domu;
9. Wykorzystanie nowoczesnych nośników informacji do działań edukacyjnych, informacyjnych promujących działalność ośrodka;
10. Propagowanie idei ŚDS w środowisku lokalnym, zachęcanie do udziału w zajęciach potencjalnych kandydatów;
11. Promowanie uczestników w trakcie imprez integracyjnych na terenie ŚDS i poza nim: kiermasze, wystawy prac uczestników;
12. Opracowanie ulotek informacyjno-edukacyjnych na temat usług świadczonych w ŚDS, zamieszczanie plakatów informacyjnych o ŚDS w urzędach i instytucjach;
13. Pozyskiwanie środków finansowych na rozwój i modernizację budynku oraz dostosowanie do potrzeb uczestników.

Uzgodniono:

16.12.2019

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

p.o. KIEROWNIK ŚDS

mgr Marianna Wilk

z up. BURMISTRZA

mgr Tadeusz Łapka
PIERWSZY Z-CA BURMISTRZA MIASTA

Z up. BURMISTRZA

mgr Monika Oleszkiewicz-Adamska
p.o. Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA

Magdalena Gedrowicz